

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Паученка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 8

«Про відмову в порушенні дисциплінарної справи»

15 березня 2024 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати Звіздун А.М., членів палати Бірюкова А.О., Ковальова Ю.В., Кричуна Ю.А., Майнарда Н.О., Шолух С.Г., розглянувши у відкритому засіданні ухвалу колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 21.11.2023 стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>, видане на підставі рішення Київської міської КДКА № <...> від <...>), -

ВСТАНОВИЛА:

21.12.2023 на розгляд КДКА Кіровоградської області з Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надійшла ухвала Вищого антикорупційного суду (далі — також: “суд” або “ВАКС”) від 21.11.2023 у справі № № 991/.../19, якою порушено питання про дисциплінарну відповідальність адвоката **ОСОБА_1**.

I. Зміст ухвали

Суд розглядає кримінальне провадження №5201900000000669 від 30.07.2019.

11.02.2020 адвокат **ОСОБА_1** у судовому засіданні подав документи на підтвердження повноважень захисника обвинуваченого **ОСОБА_2**, зокрема, копію ордеру серії КВ № 446061 від 11.02.2020, який містив посилання на договір про надання правової допомоги без номеру від 15.03.2019, укладеного між **ОСОБА_2** та адвокатським об'єднанням “<...>”, що знаходиться за адресою: м. Київ, <...>.

09.10.2023 обвинувачений **ОСОБА_2** подав заяву про відмову від захисника **ОСОБА_1** та розірвання договору про надання правової допомоги.

10.10.2023 відмова обвинуваченого від захисника була прийнята судом.

30.10.2023 через канцелярію суду було подане клопотання адвоката **ОСОБА_1** про видачу в електронному вигляді копії технічного запису судового засідання від 14.12.2020 у справі № № 991/.../19. На підтвердження своїх повноважень адвокат надав копію ордеру серії КВ № 446061 від 11.02.2020 та копію дублікату свідництва про право на заняття адвокатською діяльністю серії КВ № <...> від <...>.

31.10.2023 **ОСОБА_1** було надано роз'яснення про відсутність у нього повноважень учасника провадження з огляду на прийняту судом відмову обвинуваченого від захисника.

07.11.2023, під час перевірки повноважень іншого захисника **ОСОБА_2**, суду стало відомо про ліквідацію адвокатського об'єднання "<...>".

У період з 26.01.2023 до 10.10.2023 (дати відмови **ОСОБА_2** від захисника **ОСОБА_1** у судовому засіданні і прийняття її судом) відбулося 16 судових засідань за участі адвоката **ОСОБА_1**, а саме: 07.02.2023, 28.02.2023 (два судових засідання), 28.03.2023, 04.04.2023, 11.04.2023, 02.05.2023, 04.05.2023, 06.06.2023, 27.06.2023, 25.07.2023, 01.08.2023, 19.09.2023, 26.09.2023, 03.10.2023 та 10.10.2023. Іншого договору та ордеру, окрім як ордеру серії КВ № 446061 від 11.02.2020, адвокат **ОСОБА_1** суду не надав.

Ураховуючи наведене, адвокат **ОСОБА_1** у період з 26.01.2023 до 10.10.2023 міг здійснювати представництво інтересів обвинуваченого **ОСОБА_2** без повноважень, що є порушенням вимог статті 50 КПК України, ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та статей 14, 35, 42 Правил адвокатської етики».

Приймаючи рішення про звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, суд врахував, що адвокат **ОСОБА_1** неодноразово порушував встановлений судом порядок поведінки в судовому засіданні (перебивав головуючого, виступав без дозволу суду, звертався до суду не в порядку, встановленому КПК України, вказував головуючому та суду, як правильно вести судовий процес), про що головуючий неодноразово робив зауваження захиснику, занесені до журналу судових засідань, зокрема, 14.12.2020 (т. 10, а.п. 48) та 03.02.2021 (т. 10, а.п. 170 зворот). Незважаючи на неналежну попередню процесуальну поведінку захисника **ОСОБА_1** та зауваження з боку головуючого, у судовому засіданні 26.09.2023 суд тричі зробив зауваження захиснику. Зазначені обставини знайшли своє відображення в ухвалі суду від 03.10.2023 про відмову в задоволенні заяви захисника - адвоката **ОСОБА_1** про відвід судді **ОСОБА_3** у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 52019000000000669 від 30.07.2019.

II. Позиція адвоката

У своїх поясненнях адвокат **ОСОБА_1** зазначив, що 15.03.2019 між **ОСОБА_2** та адвокатським об'єднанням «<...>» був укладений договір про надання йому правової допомоги.

На підставі зазначеного договору адвокат розпочав здійснення захисту клієнта у кримінальному провадженні № 52019000000000669 від 30.07.2019.

11.02.2020 він подав до суду копію посвідчення адвоката України серії КВ № 4632 від 07.06.2016 (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>, видане на підставі рішення Київської міської КДКА № <...> від <...>) і копію ордеру серії КВ № 446061 від 11.02.2020 на надання правової допомоги.

Адвокат звертає увагу на те, що набув повноважень захисника у кримінальному провадженні з дотриманням умов, визначених КПК України, а ордер посвідчує повноваження саме адвоката, а не адвокатського об'єднання.

24.01.2023, у зв'язку із процедурою ліквідації адвокатського об'єднання «<...>», ліквідатором об'єднання, ОСОБА_2 та адвокатом ОСОБА_1 було укладено тристоронню додаткову угоду до договору від 15.03.2019, за якою обов'язки об'єднання переходять до адвоката ОСОБА_1 як самозайнятої особи.

03.02.2023 також було укладено окремих договір про надання правничої допомоги між адвокатом ОСОБА_1 та ОСОБА_2 для надання правничої допомоги в інших провадженнях.

Адвокат також зазначив, що у період розгляду кримінального провадження №5201900000000669 від 30.07.2019 з боку головуєчого судді ОСОБА_3 до нього сформувався упереджене ставлення, викликане принциповою та наполегливою позицією захисту.

Негативне відношення мало прояв у перешкоджанні виконанню обов'язків захисника, безпідставних зауваженнях, принизливих висловлюваннях, які порушують честь, гідність та ділову репутацію адвоката.

З наведених причин, з метою запобігання негативним наслідкам для підзахисного ОСОБА_2, було прийняте узгоджене із клієнтом рішення про припинення повноважень захисника.

12.10.2023 адвокат подав до Вищої ради правосуддя скаргу щодо дисциплінарного проступку судді ОСОБА_3, а також розпочав підготовку позовної заяви і матеріалів до Солом'янського районного суду м. Києва про захист честі, гідності та ділової репутації.

Під час підготовки матеріалів у нього виникла необхідність отримання аудіозапису судового засідання від 14.12.2020, на якому головуєчий ОСОБА_3 зробив йому зауваження, які, на думку адвоката, суперечили вимогам закону, тому з метою захисту своїх прав у порядку цивільного судочинства адвокат звернувся до суду із відповідною заявою.

Звертаючись із заявою, із урахуванням позиції Касаційного кримінального суду у справі № 344/8781/22, адвокат виходив із того, що станом на 14.12.2020 він був учасником провадження, права якого порушені ухвалою суду.

У задоволенні його заяви було відмовлено листом за підписом головуєчого судді.

Адвокат вважає неправомірними дії судді ОСОБА_3 щодо витребування з центрального органу виконавчої влади інформації стосовно діяльності адвоката та АО «<...>», його можливих правонаступників, яке було здійснене поза межами судового провадження та стосовно особи, яка не є його учасником.

Стверджує про безпідставність ініціювання судом питання про його дисциплінарну відповідальність, оскільки станом на дату постановлення ухвали він вже не здійснював захист ОСОБА_2, і думку адвоката з приводу піднятого колегією суддів питання про його відповідальність заслухано не було.

Із посиланням на положення статей 47, 54, 78 КПК України, звертає увагу на вичерпний перелік підстав до припинення повноважень захисника.

Вважає, що підстав для припинення його обов'язків до відмови від нього у судовому засіданні 10.10.2023 не було, і обвинувачений ОСОБА_2 підтвердив факт обрання ОСОБА_1 захисником своїх прав у відповідний період.

Зазначає, що КПК України та інші нормативні акти не встановлюють: терміну дії ордеру адвоката, поданого для підтвердження повноважень; обов'язку повторної подачі документів на підтвердження повноважень після зміни, припинення чи укладання нового договору на надання правничої допомоги; обов'язку захисника чи його клієнта повідомляти про припинення, продовження, зміну умов договору про надання правничої допомоги.

Із посиланням на практику Європейського суду з прав людини, яка стосується питань ефективності здійснення діяльності захисником обвинуваченого (Imbrioscia v. Switzerland § 41, Daud v. Portugal, § 38; Artico v. Italy, § 33 і 36 та інші) звертає увагу на недопустимість втручання органів державної влади в питання, пов'язані з правозахистом, у тому числі щодо умов виконання цивільно-правових обов'язків, що виникають між адвокатом та його клієнтом.

З приводу тверджень про неналежну поведінку у судових засідань, зазначає, що головуєчий суддя діяв стосовно нього упереджено, допускав некоректні висловлювання, що порушують честь, гідність та ділову репутацію адвоката, робив безпідставні зауваження, не передбачені КПК.

Крім того, під час дослідження матеріалів провадження було виявлено розбіжності у нумерації документів, наданих прокурором для суду та сторони захисту, про які учасники судового розгляду повідомлені не були.

Виступаючи зі своїми поясненнями на пояснення прокурора від 19.09.2023 на 68 аркушах, адвокат ОСОБА_1 попросив суд дослідити надані прокурором документи, вказуючи на конкретні аркуші провадження.

Адвокат зазначає, що головуєчий суддя ОСОБА_3, проявляючи роздратованість, звинуватив адвоката у неефективному здійсненні захисту обвинуваченого ОСОБА_2 і неготовності до судового засідання, що прозвучали у формі зауважень.

Незважаючи на пояснення адвоката ОСОБА_1 та інших учасників про те, що він посилається на томи та аркуші справи, які надані прокурором та зареєстровані ВАКС в системі «Електронний суд», головуєчий суддя ОСОБА_3 заявив, що йому “все одно як том називається», «якщо ви хочете щоб дослідив суд, то називайте прямо зараз! або припиняйте цей цирк!».

Вважає, що ухвала суду від 21.11.2023 є помстою за його професійну діяльність та просить відмовити у відкритті дисциплінарної справи.

III. Розгляд питання, порушеного ухвалою ВАКС, на засіданні дисциплінарної палати

Розгляд ухвали ВАКС стосовно адвоката ОСОБА_1 був призначений на 15.03.2024 о 15 годині 30 хвилин з повідомленням учасників про його дату, час та місце проведення.

У засіданні дисциплінарної палати, у режимі відеоконференції, взяв участь представник адвоката ОСОБА_1 - адвокат ОСОБА_4 (посвідчення № <...> від <...>, ордер серії АІ № 1385376 від 14.03.2024).

Підтримав доводи, висловлені адвокатом у його письмових поясненнях.

Зазначив, що звернення суду пов'язане виключно з активною принциповою позицією адвоката ОСОБА_1 у кримінальному провадженні, що підтверджується як поясненнями клієнта, так і матеріалами цього провадження.

Вважає, що підстави до порушення дисциплінарного провадження стосовно адвоката ОСОБА_2 відсутні.

IV. Обґрунтування рішення дисциплінарної палати

Заслухавши учасника засідання, дослідивши відомості, що містяться у письмових документах, поданих судом та адвокатом ОСОБА_1, дисциплінарна палата встановила наступне.

Стосовно тверджень про ймовірне здійснення захисту без повноважень (про порушення вимог статті 50 КПК України, статті 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та статей 14, 35, 42 Правил адвокатської етики)»

1. Короткий зміст позицій суду й адвоката, пояснення третьої особи

1.1. Суд посилається на те, що у період з 26.01.2023 до 10.10.2023 повноваження захисника були засвідчені ордером, виданим на підставі договору обвинуваченого із адвокатським об'єднанням, яке було припинено у формі ліквідації, що може вказувати на здійснення подальшого захисту обвинуваченого без наявності в адвоката відповідних повноважень.

1.2. Заперечуючи аргументи оскарження, **адвокат ОСОБА_1** вказує на те, що набув повноважень захисника у кримінальному провадженні з дотриманням умов, визначених КПК України, а ордер посвідчує повноваження саме адвоката, а не адвокатського об'єднання.

Крім того, звертає увагу на те, що 24.01.2023, у зв'язку із процедурою ліквідації адвокатського об'єднання «<...>», було укладено тристоронню додаткову угоду до договору від 15.03.2019, за якою об'єднання, ОСОБА_2 та адвокат ОСОБА_1 узгодили, що обов'язки адвоката об'єднання переходять до адвоката ОСОБА_1 як самозайнятої особи.

1.3. Як убачається із письмових пояснень **ОСОБА_2**, наданих 12.12.2023 адвокату ОСОБА_4, на початку 2019 року, бажаючи залучити до свого захисту адвоката ОСОБА_1, він уклав договір про надання правової допомоги із АО «<...>» на стадії досудового розслідування.

Під час судового розгляду ОСОБА_1 зайняв активну позицію захисту, заявляючи клопотання про повернення обвинувального акту, закриття кримінального провадження за наслідками підготовчого засідання, шляхом обґрунтування заперечень позиції прокурора тощо.

У січні 2023 року, у зв'язку із виїздом партнерів за кордон, АО «<...>» мало бути ліквідовано.

Оскільки йому було важливо, щоб ОСОБА_1 продовжував здійснювати його захист, було укладено відповідну додаткову угоду, якою він уповноважив адвоката продовжувати надавати йому правову допомогу за укладеним раніше договором.

У перебігу судового розгляду справи між головуючим у справі та адвокатом ОСОБА_1 з кожним судовим засіданням назрівав конфлікт, пов'язаний із активною позицією адвоката.

Так, 18.11.2022 адвокат ОСОБА_1 подав клопотання про закриття кримінального провадження на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України, яке не розглянуто дотепер, у тому числі, упродовж тривалого часу після надання доказів прокурором.

У зв'язку з існуванням обґрунтованих припущень стосовно негативного ставлення головуючого до адвоката ОСОБА_1, що могло потягнути за собою і негативні наслідки для ОСОБА_2, змушений був ініціювати припинення участі адвоката ОСОБА_1 /

Вважає ОСОБА_1 висококваліфікованим юристом, який надавав йому ефективний захист у суді.

2. Факти, встановлені палатою

2.1. 23.12.2019 до Вищого антикорупційного суду надійшов обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 52019000000000669 від 30.07.2019 за обвинуваченням декількох осіб, зокрема, ОСОБА_2 .

Судовий розгляд здійснюється колегією суддів ВАКС у складі: головуючого судді ОСОБА_3, суддів ОСОБА_5 та ОСОБА_6 (судова справа № 991/.../19).

2.2. 11.02.2020 адвокат ОСОБА_1, на підтвердження повноважень захисника ОСОБА_2, надав до суду копію ордеру серії КВ № 446061 від 11.02.2020, виданого адвокатським об'єднанням “ОСОБА_1 та партнери” на підставі договору про надання правової допомоги від 15.03.2019.

Відповідно до умов договору від 15.03.2019, укладеного між адвокатським об'єднанням “<...>”, в особі заступника голови Липчєя О.В., та ОСОБА_2, клієнт об'єднання взяло на себе обов'язки надавати йому правову допомогу під час проведення слідчих чи процесуальних дій, які стосуються клієнта, його майна чи інтересів у кримінальних провадженнях.

Послуги включають в себе, зокрема, представництво і захист прав і законних інтересів на всіх стадіях провадження, в судових засіданнях при розгляді справи в судах тощо (пункти 1.1., 1.2. Договору).

Договір набуває чинності з моменту його укладення строком на 12 місяців. По закінченню строку дії договору, у випадку відсутності письмових повідомлень сторін про припинення його дії, дія договору продовжується на аналогічний період (пункт 6.1. Договору).

2.3. 24.01.2023 між ОСОБА_2, адвокатським об'єднанням “<...>” і адвокатом ОСОБА_1 було укладено тристоронню додаткову угоду до Договору про надання правової допомоги від 15.03.2019.

У зв'язку із ліквідаційною процедурою “<...>”, згідно із умовами додаткової угоди, подальше виконання обов'язків об'єднання перед клієнтом за Договором від 15.03.2019, у межах раніше наданих повноважень, бере на себе (не виключно) адвокат ОСОБА_1, який діє на підставі свідоцтва про право на заняття адвокатською

діяльністю серії КВ № 4632 від 16.08.2021 (пункт 1); зобов'язання об'єднання з надання правової допомоги ОСОБА_2 припиняються (пункт 2); у разі, якщо між клієнтом та адвокатом виникне необхідність додаткового врегулювання подальших взаємовідносин, між ними укладаються додаткові угоди (пункт 3 додаткової угоди).

2.4. 26.01.2023 до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань було внесено запис про припинення адвокатського об'єднання “<...> “ (ідентифікаційний код <...>) у результаті його ліквідації.

2.5. 03.10.2023 захисник ОСОБА_1 звернувся до колегії суддів ВАКС у складі із заявою про відвід головуєчого судді ОСОБА_3 із посиланням на обставини, які, на думку захисника, можуть викликати сумніви в його неупередженості.

Ухвалою ВАКС від 03.10.2023 у задоволенні заяви було відмовлено із посиланням на її необґрунтованість.

2.6. 09.10.2023 ОСОБА_2 подав до суду заяву про відмову від захисника ОСОБА_1 та розірвання договору про надання правової допомоги.

10.10.2023 відмова від захисника була прийнята судом.

2.7. 12.10.2023 адвокат ОСОБА_1 звернувся до Вищої ради правосуддя з дисциплінарною скаргою стосовно судді ВАКС ОСОБА_3

2.8. 30.10.2023 адвокат ОСОБА_1 звернувся до колегії суддів ВАКС у складі ОСОБА_3, Білоуса І.О., Кравчука О.О. із клопотанням про видачу в електронному вигляді копії технічного запису судового засідання, яке відбулося 14.12.2020 у справі № 991/.../19 стосовно ОСОБА_2 та інших осіб.

До клопотання додав копію ордеру про надання правничої допомоги КВ №446061 від 11.02.2020.

На обґрунтування клопотання адвокат, із посиланням на частину п'яту статті 107 КПК України, зазначив, що як учасник судового провадження він захищав інтереси обвинуваченого ОСОБА_2, у тому числі у судовому засіданні, яке відбулося 14.12.2020, а копія технічного запису йому необхідна для вжиття правових заходів до захисту честі й гідності.

Листом від 31.10.2023 за № 991/.../19/32242/2023 суддя ОСОБА_3 повідомив адвоката про те, що у зв'язку із припиненням його повноважень як захисника і втратою статусу учасника провадження, підстави для видачі в електронному вигляді копії технічного запису судового засідання відсутні.

2.9. 02.11.2023 ОСОБА_1 звернувся до Солом'янського районного суду міста Києва із позовною заявою до судді ОСОБА_3 та Вищого антикорупційного суду про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування інформації, поширеної під час судового засідання 26.09.2023 у справі № № 991/.../19.

Ухвалою судді Солом'янського районного суду міста Києва від 14.11.2023 позовну заяву було повернуто позивачу у зв'язку із надходженням заяви про її відкликання.

2.10. 14.11.2023, у відповідь на запит судді ОСОБА_3, Міністерство юстиції України повідомило, що 26.01.2023 було проведено реєстрацію припинення адвокатського об'єднання “<...>” у результаті його ліквідації (лист № 148724/175156-22-23/19.1.3 від 13.11.2023).

2.11. 21.11.2023 колегією суддів ВАКС у справі №№ 991/.../19, за клопотанням прокурора, було постановлено ухвалу, якою порушено питання про дисциплінарну відповідальність адвоката ОСОБА_1

3. Положення нормативних актів, що підлягають застосуванню

3.1. Конституція України -

Частина перша статті 59:

“Кожен має право на професійну правничу допомогу. <...>. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав” ;

Частини перша, друга статті 131²:

“Надання професійної правничої допомоги в Україні покладається на адвокатуру. Незалежність адвокатури гарантується”.

3.2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод -

Пункт 3 статті 6:

“Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права: <...>

с) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд <...> “.

3.3. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон №5076-VI):

Стаття 4:

“1. Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

<...>

3. Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності)”.

Стаття 21:

“1. Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

1) дотримуватися присяги та правил адвокатської етики”;

<...>

б) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги;

2. Адвокату забороняється:

<...>

4) відмовлятися від надання правничої допомоги, крім випадків, установлених законом”.

Стаття 26:

“1. Адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги.

Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги, можуть бути: 1) договір про надання правничої допомоги; 2) довіреність; 3) ордер; 4) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги.

2. Ордер - письмовий документ, що у випадках, встановлених цим Законом та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та повинен містити підпис адвоката. Рада адвокатів України затверджує типову форму ордера.

3. Повноваження адвоката як захисника або представника в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві підтверджуються в порядку, встановленому законом.

4. Адвокат зобов'язаний діяти в межах повноважень, наданих йому клієнтом, у тому числі з урахуванням обмежень щодо вчинення окремих процесуальних дій”.

Стаття 27:

“1. Договір про надання правничої допомоги укладається в письмовій формі.
<...>

3. До договору про надання правничої допомоги застосовуються загальні вимоги договірного права”.

Частина друга статті 28:

“ Адвокату забороняється укласти договір про надання правничої допомоги і він зобов'язаний відмовитися від виконання договору, укладеного адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, у разі, якщо:

1) доручення на виконання дій виходять за межі професійних прав і обов'язків адвоката;

2) результат, досягнення якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких він наполягає, є протиправними, суперечать моральним засадам суспільства, присязі адвоката України, правилам адвокатської етики;

3) адвокат брав участь у відповідному провадженні, і це є підставою для його відводу згідно з процесуальним законом;

4) виконання договору про надання правничої допомоги може призвести до розголошення адвокатської таємниці;

5) адвокат є членом сім'ї або близьким родичем посадової особи, яка брала або бере участь у господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справи про адміністративне правопорушення, щодо яких до адвоката звертаються з пропозицією укладення договору про надання правничої допомоги;

6) виконання договору може суперечити інтересам адвоката, членів його сім'ї або близьких родичів, адвокатського бюро або адвокатського об'єднання, засновником (учасником) якого він є, професійним обов'язкам адвоката, а також у разі наявності інших обставин, що можуть призвести до конфлікту інтересів;

7) адвокат надає правничу допомогу іншій особі, інтереси якої можуть суперечити інтересам особи, яка звернулася щодо укладення договору про надання правничої допомоги”.

Стаття 29:

“1. Дія договору про надання правничої допомоги припиняється його належним виконанням.

2. Договір про надання правничої допомоги може бути достроково припинений за взаємною згодою сторін або розірваний на вимогу однієї із сторін на умовах, передбачених договором. ...При цьому клієнт зобов'язаний оплатити адвокату (адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню) гонорар (винагороду) за всю роботу, що була виконана чи підготовлена до виконання, а адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний (зобов'язане) повідомити клієнта про можливі наслідки та ризики, пов'язані з достроковим припиненням (розірванням) договору”.

Частина друга статті 34:

“Дисциплінарним проступком адвоката є: 1) порушення вимог несумісності; 2) порушення присяги адвоката; 3) порушення правил адвокатської етики; 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом”.

3.4. Кримінальний процесуальний кодекс України -

Частина друга статті 45:

“2. Захисником не може бути адвокат, відомості про якого не внесено до Єдиного реєстру адвокатів України або стосовно якого у Єдиному реєстрі адвокатів України містяться відомості про зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю”.

Стаття 47:

“1. Захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого.

<...>

4. Захисник після його залучення має право відмовитися від виконання своїх обов'язків лише у випадках: 1) якщо є обставини, які згідно з цим Кодексом виключають його участь у кримінальному провадженні; 2) незгоди з підозрюваним, обвинуваченим щодо вибраного ним способу захисту, за винятком випадків обов'язкової участі захисника; 3) умисного невиконання підозрюваним, обвинуваченим умов укладеного з захисником договору, яке проявляється, зокрема, у систематичному недодержанні законних порад захисника, порушенні вимог цього Кодексу тощо; 4) якщо він свою відмову мотивує відсутністю належної кваліфікації для надання правової допомоги у конкретному провадженні, що є особливо складним”.

Стаття 48:

“1. Захисник може у будь-який момент бути залученим підозрюваним, обвинуваченим, їх законними представниками, а також іншими особами за проханням чи згодою підозрюваного, обвинуваченого до участі у кримінальному провадженні <...>”.

Стаття 50:

“1. Повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

2. Встановлення будь-яких додаткових вимог, крім пред'явлення захисником документа, що посвідчує його особу, або умов для підтвердження повноважень захисника чи для його залучення до участі в кримінальному провадженні не допускається”.

Частина перша статті 54:

“Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його”.

Стаття 78:

“1. Захисником, представником не має права бути особа, яка брала участь у цьому ж кримінальному провадженні як слідчий суддя, суддя, присяжний, прокурор, слідчий, потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, перекладач.

2. Особа не має права брати участь у цьому ж кримінальному провадженні як захисник або представник також у випадках: 1) якщо вона у цьому провадженні надає або раніше надавала правову допомогу особі, інтереси якої суперечать інтересам особи, яка звернулася з проханням про надання правової допомоги; 2) зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю (зупинення дії свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю або його анулювання) в порядку, передбаченому законом; 3) якщо вона є близьким родичем або членом сім'ї слідчого, прокурора, потерпілого або будь-кого із складу суду”.

3.5. Цивільний кодекс України:

Стаття 6:

“1. Сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства.

2. Сторони мають право врегулювати у договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами.

3. Сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд.

Сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами”.

Частина четверта статті 91:

“Цивільна правоздатність юридичної особи виникає з моменту її створення і припиняється з дня внесення до єдиного державного реєстру запису про її припинення”.

Частина друга статті 207:

“Правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо він підписаний його сторонами”.

Частина перша статті 609:

“1. Зобов'язання припиняється ліквідацією юридичної особи (боржника або кредитора), крім випадків, коли законом або іншими нормативно-правовими актами виконання зобов'язання ліквідованої юридичної особи покладається на іншу юридичну особу, зокрема за зобов'язаннями про відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю”.

3.6. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 року, з наступними змінами (далі — Правила адвокатської етики):

Частина друга статті 8:

“У межах дотримання принципу законності адвокат зобов'язаний у своїй професійній діяльності виходити з переваги інтересів клієнта”.

Стаття 14:

“Адвокат надає правову допомогу відповідно до законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність на підставі договору про надання правової допомоги.

Договір про надання правової допомоги - договір, за яким одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується надавати правову допомогу іншій стороні договору (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору, у випадку, якщо така оплата передбачена договором.

До договору про надання правової допомоги також застосовуються загальні положення цивільного законодавства про договір <...>”.

Стаття 42:

“Представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог Правил”.

4. Мотиви ухваленого дисциплінарною палатою рішення

1. Незалежно від обраної організаційної форми здійснення адвокатської діяльності, саме адвокат (а не об'єднання чи бюро) є носієм професійних обов'язків, прав та їх гарантій, визначених законами України та Правилами адвокатської етики, які забезпечують реалізацію права особи на отримання професійної правничої допомоги.

Надання правничої допомоги адвокатським об'єднанням здійснюється через діяльність конкретного адвоката, який набуває і безпосередньо реалізує права та обов'язки, зміст та обсяг яких відповідають дорученню, узгодженому у договорі між об'єднанням та клієнтом.

Правовим наслідком укладення такого договору є виникнення правовідносин між об'єднанням та клієнтом, а також між адвокатом, якому доручено надання такої допомоги, та іншими особами (клієнтом, судом, органами досудового розслідування) — у зв'язку зі здійсненням захисту (представництва).

В аспекті здійснення повноважень захисника (представника), у вказаних правовідносинах адвокат реалізує не правосуб'єктність об'єднання, а властиві саме адвокату професійні права, обов'язки та відповідальність їх за належне виконання.

За вимогами Закону №5076-VI та Правил адвокатської етики адвокат, у межах принципу законності, зобов'язаний виходити із переваги інтересів клієнта, і йому забороняється відмовлятися від надання правничої допомоги, крім випадків, визначених договором, Законом України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, Правилами адвокатської етики та законами, які регламентують процедуру розгляду та вирішення справ, у яких бере участь адвокат.

Стосовно до обставин, які аналізуються, необхідно звернути увагу на те, що законодавець не визначив інших підстав для припинення професійних обов'язків адвоката, окрім як: припинення договору про надання правничої допомоги його належним виконанням або дострокового розірвання договору за взаємною згодою сторін або на вимогу однієї із сторін (стаття 29 Закону № 5076-VI), у тому числі із

урахуванням обставин, визначених статтею 28 Закону № 5076-VI та статтями 32-37 Правил адвокатської етики.

У свою чергу, КПК України також окреслює вичерпний перелік підстав для припинення професійних обов'язків захисника (статті 45, 47, 54, 78 КПК України).

Отже, факт припинення цивільних зобов'язань та правоздатності адвокатського об'єднання унаслідок його ліквідації (статті 91, 609 ЦК України) автоматично, без відповідного волевиявлення клієнта/адвоката, не припиняє повноважень захисника (представника), передбачених законом та набутих за дорученням, отриманим до ліквідації такого об'єднання.

2. Як встановлено під час розгляду ухвали суду, 11.02.2020, на підставі договору про надання правової допомоги від 15.03.2019, укладеного між адвокатським об'єднанням “<...>” та ОСОБА_2, адвокат ОСОБА_1 розпочав здійснення захисту обвинуваченого у кримінальному провадженні, обвинувальний акт у якому надійшов до ВАКС.

Підтвердивши належними документами, визначеними КПК України, процесуальний статус захисника, адвокат ОСОБА_1 здійснював захист ОСОБА_2 до 10.10.2023, коли клієнт реалізував своє право на відмову від надання ним правничої допомоги.

Із наявних матеріалів вбачається, що упродовж періоду надання професійної правничої допомоги не змінювалися характер взаємних прав та обов'язків адвоката ОСОБА_1 та його клієнта, зміст здійснюваної адвокатом діяльності в його інтересах (вид правничої допомоги, провадження, процесуальна функція тощо), і не виникло передбачених законом обставин, в силу яких повноваження захисника підлягають припиненню.

Таким чином, палата переконана, що в умовах відсутності відповідного волевиявлення учасників зазначених правовідносин, сам по собі факт ліквідації об'єднання не припинив професійних прав, обов'язків (повноважень) адвоката стосовно виконання доручення, яке було отримане від клієнта на підставі договору із об'єднанням упродовж його право — та дієздатності.

Палата пересвідчилась у тому, що продовження здійснення захисту адвокатом ОСОБА_1 відповідало волі підзахисного ОСОБА_2, релевантній його праву на вільний вибір захисника.

Отже, ліквідація адвокатського об'єднання не вплинула на обсяг повноважень адвоката стосовно захисту обвинуваченого, набутих у порядку, визначеному законом.

3. Під час розгляду було також з'ясовано, що 24.01.2023 між ОСОБА_2, адвокатським об'єднанням та адвокатом було укладено тристоронню додаткову угоду до договору від 15.03.2019, у якій сторони, у зв'язку із проведенням ліквідаційної процедури, дійшли згоди про продовження надання правничої допомоги адвокатом ОСОБА_1.

Отже, сторони вчинили дії, спрямовані на врегулювання (підтвердження, пролонгацію) правовідносин адвоката та клієнта, що виникли саме на підставі договору від 15.03.2019.

Із урахуванням положень статті 6 ЦК України, а також відповідно до обсягу та меж своєї компетенції, дисциплінарна палата не втручається у способи врегулювання відносин між їх учасниками та не надає оцінку відповідності змісту вчиненого правочину вимогам законодавства.

Розглядаючи обставини поведінки адвоката у рамках функціонального призначення дисциплінарного провадження, палатою було встановлено факт укладання письмового договору як підстави розпочати адвокатську діяльність в інтересах клієнта, факт належного підтвердження адвокатом своїх повноважень у суді та факт відповідності волі й волевиявлення клієнта, у тому числі вираженої у письмовій формі, на продовження здійснення захисту адвокатом упродовж узгодженого сторонами строку.

З огляду на викладене, палата не вбачає передумов для висновку про здійснення адвокатом діяльності без укладання письмового договору та не знаходить підстав для сумніву в наявності в адвоката повноважень захисника у даному кримінальному провадженні після ліквідації адвокатського об'єднання.

Відтак формальне неподання адвокатом до суду іншого ордеру у цій справі після 26.01.2023 не є порушенням ним професійних обов'язків, і склад дисциплінарного проступку в його поведінці відсутній.

Стосовно доводів про порушення адвокатом правил поведінки у судовому засіданні

1. Короткий зміст позицій суду й адвоката

1.1. Суд посилається на те, що адвокат ОСОБА_1 неодноразово порушував встановлений судом порядок поведінки в судовому засіданні, про що головуючий робив йому зауваження, занесені до журналів судових засідань (судові засідання від 14.12.2020, 03.02.2021 та від 26.09.2023).

1.2. Адвокат вказує на відсутність допустимих доказів порушення ним правил поведінки у судовому засіданні.

Зазначає, що головуючий суддя діяв стосовно нього упереджено, допускав некоректні висловлювання, що порушують честь, гідність та ділову репутацію адвоката, робив безпідставні зауваження, не передбачені КПК.

2. Підтверджені обставини

2.1. На обґрунтування відомостей про неналежну поведінку адвоката судом було надано копії журналів зазначених судових засідань та ухвалу від 03.10.2023 про відмову в задоволенні заяви ОСОБА_1 про відвід головуючого.

У наданих журналах та ухвалі міститься наступна інформація, яка стосується предмету оскарження.

2.1.1. Журнал судового засідання 14.12.2020:

“ <...>

10:08:17 Колегія суддів, порадившись на місці, ухвалила:

Головуючий суддя: ОСОБА_3: в задоволенні клопотання адвоката ОСОБА_6 - відмовити. Суд оголошує мотиви відмови у клопотанні.

10:12:05 Репліка. Захисник ОСОБА_1

10:12:12 Головуючий суддя: ОСОБА_3: робиться зауваження адвокату ОСОБА_1 за порушення дисципліни в суді

10:12:33 захисник ОСОБА_1: заперечує та просить суд уточнити, якою нормою КПК України регламентується оголошення зауваження адвокату

10:13:37 Головуючий суддя ОСОБА_3: нормою обґрунтовано правилами поведінки в залі судового засідання, а також як потрібно звертатися до суду

10:14:03 Головуючий суддя ОСОБА_3: заноситься заперечення

<...>”.

2.1.2. Журнал судового засідання 03.02.2021:

“<...>

17:06:03 На обговорення ставиться питання:

Головуючий суддя: ОСОБА_3: щодо можливості продовження судового розгляду у відсутності захисників : ОСОБА_7, ОСОБА_8, ОСОБА_9.

17:06:18 Обвинувачений ОСОБА_10: не є можливим

17:06:23 Обвинувачений: ОСОБА_11: не є можливим

17:06:43 Захисник: ОСОБА_12: не бачить перешкод проведення судового розгляду у відсутність захисників

17:07:21 Заперечення

Захисник ОСОБА_1: вносить заперечення на дії головуючого

17:08:33 Головуючий суддя ОСОБА_3: суд просить назвати відповідну норму

17:08:50 Захисник ОСОБА_1: п. 10 ч. 3 ст. 42 КПК України

17:09:21 Суд оголошує: головуючий суддя ОСОБА_3: зміст п. 10 ч. 3 ст. 42 КПК України

17:09:28 Питання. Головуючий суддя ОСОБА_3: якою нормою КПК України передбачено занесення зауважень чи заперечень до журналу судового засідання:

17:09:40 Відповідь. Захисник ОСОБА_1 до журналу судового засідання — ні. Зазначає про особисту форму реагування на процесуальне рішення

Суд роз'яснює

Головуючий суддя ОСОБА_3

17:10:22 Відповідь. Захисник ОСОБА_1 : не потребує роз'яснень

17:10:27 Суд роз'яснює. Головуючий суддя ОСОБА_3: КПК України щодо протоколу судового засідання та технічного запису

17:11:33 Захисник ОСОБА_1 звертається до суду керуватися нормами КПК України.

17:11:56 суд оголошує. Головуючий суддя ОСОБА_3: адвокат ОСОБА_1 черговий раз порушує норми, обов'язки ч. 3 ст. 329 КПК України

17:12:20 Питання. Захисник ОСОБА_1: До суду — на підставі чого, якої норми Закону робиться зауваження

17:12:53 Заявлено клопотання. Захисник ОСОБА_13: клопотання про роз'яснення ст. 329 КПК України

17:13:08 На обговорення ставиться питання:

Головуючий суддя ОСОБА_3: про роз'яснення ст. 329 КПК України

17:13:10 Репліка. Захисник ОСОБА_12

17:13:36 Колегія суддів, порадившись на місці ухвалила: головуючий суддя ОСОБА_3: відмовити в задоволенні клопотання про роз'яснення ст. 329 КПК України

<...>”.

2.1.3. Журнал судового засідання 26.09.2023:

“<...>

08:19:30 Заявлено клопотання Головуючий суддя: ОСОБА_3 оголошення клопотань

08:20:13 Головуючий суддя Головуючий суддя: ОСОБА_3 перехід до стадії пояснень і коментування стороною захисту

08:20:47 Обвинувачена ОСОБА_14 оголошує подане нею клопотання (через канцелярію)

08:26:17 Репліка — захисник ОСОБА_12
08:26:37 Головуючий суддя: ОСОБА_3
08:26:49 Репліка — Захисник ОСОБА_12
08:27:28 — Обвинувачена ОСОБА_14 продовжує оголошення клопотанням
08:32:20 - Головуючий суддя: ОСОБА_3
08:32:30 Думка - захисник ОСОБА_12 висловлюється щодо доказів , поданих прокурором та порядку дослідження доказів
08:36:40 питання - Головуючий суддя: ОСОБА_3
08:36:49 Репліка — Захисник ОСОБА_12 у поясненнях будемо виступати після розгляду нашого клопотання
08:36:57 - Головуючий суддя: ОСОБА_3
08:36:59 Репліка — Захисник ОСОБА_1
08:37:20 - Головуючий суддя: ОСОБА_3 зауваження ОСОБА_1, порушення порядку, який встановлений у судовому засіданні, виступає без дозволу головуючого.
<...>
10:45:58 — Захисник ОСОБА_1 висловлюється щодо клопотання ОСОБА_14 та ОСОБА_12.
Оголошення пояснень і коментування доказів , поданих прокурором
11:02:37 - Головуючий суддя: ОСОБА_3 дослідження тому 5,7 (судового)
11:03:52 - Головуючий суддя: ОСОБА_3 зауваження ОСОБА_1 за те, що неефективно надає захист своєму підзахисному, зокрема, не готовий, не ознайомлений з матеріалами кримінального провадження, яке знаходиться в суді
11:04:14 — Захисник : ОСОБА_1 заперечує щодо зауваження
11:06:16 - Головуючий суддя: ОСОБА_3 щодо дослідження документів, які знаходяться в суді
11:07:45 - Головуючий суддя: ОСОБА_3 зауваження ОСОБА_1, захисник знову вводить суд в оману щодо документів, які знаходяться в матеріалах справи
11:08:43 Репліка — Захисник ОСОБА_1 щодо оголошення ним документів
11:10:53 — Захисник ОСОБА_1 продовжує оголошення пояснень і коментування доказів, поданих прокурором
11:30:35 - Головуючий суддя: ОСОБА_3
<...>”.

2.1.4. Ухвала ВАКС від 03.10.2023, якою було відмовлено в задоволенні заяви захисника ОСОБА_1 про відвід судді ОСОБА_3 містить, зокрема, наступну інформацію:

“... Під час виступу в судовому засіданні 26.09.2023 сторони захисту обвинуваченого ОСОБА_2 та наданні слова захиснику ОСОБА_1, він посилався на конкретні томи та аркуші справи, просив оголосити численні документи, подані прокурором. Головуючим було двічі зроблено зауваження, що на вказаних томах і сторінках документи, на які посилається захисник, відсутні.

Зокрема, на прохання захисника, який брав участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, суд повинен був оголошувати зміст судових повісток, ухвал суду та інших процесуальних документів. При цьому, захисник просив не тільки оголосити, але й визнати недопустимими ухвали суду, винесені під час судового розгляду, що очевидно виходило за межі вимог ст. 358 КПК України.

Захисник ОСОБА_1 у заяві про відвід посилається на незаконність зміненого порядку дослідження доказів, вважає, що при цьому порушується конституційна

засада змагальності, адже докази фактично не досліджуються. Також захисник усно зауважив, що суд порушив засаду змагальності, оскільки прокурор також посилялася на номери томів і аркуші справи за нумерацією прокурора, хоча і не просила їх оголошувати...

Щодо посилання на номери томів та аркуші справи, суд зазначає, що заявник, як свідчить з його виступу, цілком розуміє ситуацію, що склалася. Оскільки прокурор у своєму виступі щодо доказів посилялася на томи й аркуші справи, але не просила оголошувати конкретні документи, суд наразі не виявив розбіжностей у нумерації. Водночас суд виявив таку розбіжність під час продовження дослідження документів і виступів сторони захисту, адже сторона захисту просила оголосити деякі документи в порядку ч. 1 ст. 358 КПК. Суд вважає, що в сторони захисту було достатньо часу для ознайомлення зі справою (понад 2 місяці), а тому вимога головуючого посилатися на судову нумерацію є цілком логічною, повною мірою узгоджується з наведеними положеннями ст. 321 КПК України. Така вимога та зроблене у зв'язку із цим зауваження, не свідчать про упередженість головуючого та не є підставою для відводу...”

3. Нормативно-правові вимоги

3.1. Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 329:

“1. Особи, присутні у залі судового засідання, при вході до нього суду та при виході суду повинні встати. Сторони кримінального провадження допитують свідків та заявляють клопотання, подають заперечення стоячи і лише після надання їм слова головуючим у судовому засіданні. Свідки, експерти, спеціалісти дають показання, стоячи на місці, призначеному для свідків. Особи, присутні в залі, заслуховують вирок суду стоячи. Відхилення від цих правил допускається з дозволу головуючого в судовому засіданні.

2. Сторони та учасники кримінального провадження, інші особи, за клопотанням або скаргою яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, а також інші особи, присутні в залі судового засідання, а також у разі їх участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, зобов'язані додержуватися порядку в судовому засіданні і беззаперечно підкорятися відповідним розпорядженням головуючого в судовому засіданні.

<...>”

Стаття 330:

“<...>

2. У разі невиконання розпорядження головуючого прокурором чи захисником головуючий робить їм попередження про відповідальність за неповагу до суду. При повторному порушенні порядку у залі судового засідання їх може бути притягнуто до відповідальності, встановленої законом.

3. У разі невиконання розпорядження головуючого іншими особами, присутніми у судовому засіданні, головуючий робить їм попередження про відповідальність за неповагу до суду. При повторному порушенні порядку у залі судового засідання їх за

ухвалою суду може бути видалено із зали судового засідання та притягнуто до відповідальності, встановленої законом.

4. За неповагу до суду винні особи притягуються до відповідальності, встановленої законом. Питання про притягнення особи до відповідальності за прояв неповаги до суду вирішується судом негайно після вчинення порушення, для чого в судовому засіданні оголошується перерва.

<...>”

3.2. Правила адвокатської етики

Стаття 42:

“Представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог Правил”.

Стаття 43:

“Дотримуючись принципу законності, адвокат водночас має: бути наполегливим і принциповим у відстоюванні інтересів клієнта в суді, не поступатися своєю незалежністю у захисті й представництві прав та інтересів клієнта з метою не погіршити стосунків з суддями; у випадку вчинення судом тиску на адвоката - не йти на компроміси, що суперечать охоронюваним законом інтересам клієнта; послідовно дотримуватися принципу пріоритетності інтересів клієнта перед всіма іншими інтересами й міркуваннями, що пов'язані з відносинами адвоката з судом.

Адвокат не повинен залишати без уваги порушення закону, нетактовне і зневажливе ставлення суду та інших учасників процесу до свого клієнта, його самого або адвокатури в цілому і повинен реагувати на відповідні дії у формах, передбачених чинним законодавством та/або актами РАУ, НААУ”.

4. Мотиви рішення палати

4.1. Палатою було встановлено, що у судовому засіданні 14.12.2020 головуєчий висловив зауваження адвокату ОСОБА_1 за “порушення дисципліни в суді”, а в судовому засіданні 03.02.2021, у відповідь на звернення адвоката до суду керуватися нормами КПК України, головуєчий суддя зауважив, що “адвокат ОСОБА_1 черговий раз порушує норми, обов'язки, передбачені частиною третьою статті 329 КПК України”.

У судовому засіданні 26.09.2023 — у відповідь на репліку адвоката ОСОБА_1 під час надання пояснень та коментарів сторони захисту головуєчий суддя висловив зауваження ОСОБА_1, за “виступ без дозволу головуєчого”.

Правомірність дій головуєчого заперечувалась адвокатом під час судових засідань з мотивів невідповідності її вимогам КПК України.

Адвокат у своїх поясненнях стверджує, що його дії були актами реагування захисника на незаконні, з його погляду, дії головуєчого судді.

4.2. Палата звертає увагу на те, що застосування заходів до порушників порядку у судовому засіданні під час судового провадження здійснюється у порядку, визначеному спеціальними нормами статті 330 КПК України.

У разі невиконання розпорядження головуєчого прокурором чи захисником головуєчий робить їм попередження про відповідальність за неповагу до суду. При

повторному порушенні порядку у залі судового засідання їх може бути притягнуто до відповідальності, встановленої законом.

Питання про притягнення особи до відповідальності за прояв неповаги до суду вирішується судом негайно після вчинення порушення, для чого в судовому засіданні оголошується перерва.

4.3. Для вирішення питання про наявність підстав до порушення дисциплінарної справи палата має пересвідчитися у тому, що адвокатом були насправді вчинені певні дії (бездіяльність), характер яких може вказувати на наявність ознак дисциплінарного проступку.

Ухвала від 21.11.2023 та додані до неї документи підтверджують факт висловлювання вказаних зауважень судді на адресу адвоката, але не містять відомостей, на основі яких можна встановити конкретні обставини, за яких адвокатом були вчинені дії, що можуть мати ознаки неповаги до суду (невиконання розпорядження судді тощо).

Ураховуючи наведене, палата звернула увагу і на те, що подані документи не містять інформації про неналежну поведінку адвоката, зафіксованої у порядку, визначеному статтею 330 КПК України, .

4.4. Що стосується інших зауважень з боку головуючого на адресу адвоката ОСОБА_1 (висловлені на засіданні 26.09.2023), то вони були реакцією судді на зміст заяв стосовно документів сторони обвинувачення, зроблені у формі характеристик, які стосувались самого адвоката, як твердження про “неготовність до засідання”, “введення суду в оману”.

Фактичними передумовами зазначених зауважень судді стали розбіжності в нумерації примірників матеріалів провадження (та їх копій), наданих прокурором, і такі розбіжності в дійсності мали місце, але не були виявлені судом під час надання пояснень адвокатом.

Палата вважає, що зауваження головуючого судді за своїм характером є суб'єктивними припущеннями і не містять відомостей про неналежну поведінку адвоката.

V. Висновки палати

1. Проаналізувавши, в аспекті нормативного регулювання процесуальних відносин, правового статусу адвоката та засад професійної етики встановлені під час перевірки обставини, палата дійшла висновку про відсутність у діях адвоката ОСОБА_1 ознак порушення професійних обов'язків, передбачених статтею 21 Закону № 5076-VI.

2. Обставини, необхідні й достатні для ухвалення остаточного рішення, були встановлені.

3. Ознак дисциплінарного проступку у поведінці адвоката ОСОБА_1 не виявлено і, відповідно до частини другої статті 36 Закону № 5076-VI, підстав до порушення дисциплінарної справи стосовно нього не вбачається.

Керуючись статтями 33, 36-39 Закону № 5076-VI, палата

ВИРІШИЛА:

Відмовити в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>, видане на підставі рішення Київської міської КДКА № <...> від <...>), за ухвалою колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 21.11.2023 у справі № 991/.../19.

Рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова палати

(підпис)

Олександр Квашук

Секретар палати

(підпис)

Анатолій Звздун